

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

A SZERKESZTŐSÉGI IRODA

a Széchenyi-utczában van.

Mindenki beküldött és beérkezett levelek nem vetetnek tekintetbe.
Kéziratok nem adatnak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy egész oldal hirdetés ára 24 frt. Ennél kevesebb aránylag számítatik.
Bélyegilleték minden beiktatásnál 60 fillér.
Nyitlertéri cikkek garmondsora után 60 fillér fizetendő.
Hivatalos óra: d. u. 2—3-ig és 6—8-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 kor. Evnegyedre 3 kor
Fél évre 6 kor. Egyes szám ára 24 fillér
Községeknek előfizetve egész évre 10 korona.

A biztosítás államosítása.

Az elemi csapások elhárítására emberi hatalom nem képes; az elemi csapások okozta anyagi károk csökkentésére vagy éppenséggel elenyésztésére azonban már kielégítő mód, illetve eszköz áll rendelkezésünkre, t. i. a biztosítás. Ennek az eszköznek olyannak kell lenni, hogy mindenki igénybe vehesse, a nélkül, hogy a vele járó terhek bénítólag hassanak a vagyoni viszonyok egészséges fejlődésére, vagyis más szóval, hogy a biztosítási díjtételek ne legyenek olyan magasak, melyek a kár megtörténte nélkül, érezhető hiányt okoznának az egyesek vagy a köz anyagi helyzetében.

Az egyesek összesített tulajdona képezi a nemzeti vagyont. Az egyesek kára a nemzeti vagyoni kára is egyuttal, a miből önként következik, hogy azoknak az intézkedéseknek, — jelen speciális esetben a biztosításnak, — sem szabad üzletszerűleg kezelni, melyek az esetleges károk elhárítására, csökkentésére vagy elenyésztésére vannak hivatva.

A biztosítási intézmény csupán nyereszkes vállalat nem lehet. Ezt minden nemzetgazda mint változhatlan tantételt tekinti, a gazda, meg általán, a ki igénybe veszi, tudja, tapasztalja gyakorlatból.

Ezzel szemben — sokan — arra a meggyőződésre jutnak, hogy a biztosítási intézmény nálunk lassankint kivetkőzik eredeti — a nemzeti jólét szempontjából tekintett — rendeltetéséből, s lassan-lassan egyszerű nyereszkes vállalatá alakul át. A szakadatlan díjmelést azzal indokolják, hogy a rossz évek az üzleti mérleget nagyon is megrongálják. Ez a szálnalmas mentegető-

zés még élesebb fényt vet biztosításügyünk ziláltságára. Ezenkívül az a kapkodás szembeötlő, mely a díjtételekkel való szakadatlan lavírozás és kísérletezésben nyilvánul, továbbá az az elmérgesedett viszony feltűnő, mely a biztosító társaságoknak egymással való érintkezését is bizonytalanná teszi.

Ha az elmúlt évben valamelyes nagyobb arányú jégverés volt, hát a biztosító társaságok siettek a díjtételeket horribilis mértékben felemelni, úgy hogy a díjmelés megyéenként váltakozva 30%-tól 120%-ig terjed. Így pl. ha valaki eddig 100 frt értékű búza után 80 krt fizetett, most 2 frtot kell fizetnie. A rozsnál és tavaszi veteményeknél 100 százalékot is meghalad a díjmelés.

De nemcsak a jég, hanem a tűzkár-biztosítási díjak felemelése is kísért, a mi aztán kettős teher lesz a biztosító félen. Hát hol vannak ily körülmények között a nemzeti vagyoni észszerű biztosításának feltételei?

Ezek mind súlyos bajok, melyeket közgazdasági életünk már nagyon is érez, s a melyeknek kútforrását abban véljük megtalálni, hogy nincsen jelenleg biztosító intézeteink között egy sem, a melyik fölényével és tekintélyével irányt tudna szabni. Sójajtvá nézünk vissza arra az időre, midőn nemzetünk legjobbjai, mint Deák, Eötvös, Jósika, a Zichyek, Károlyiak stb. fogtak kezét 1857-ben s aztán Lévy báró eszméje és lelkes agitációja nyomán megteremtették a nemzeti vagyoni védelmére az első magyar általánost. Régi dal, régi dicsőségről. Nagy idők nagy embereiből nincs már a vezetésben egy sem, félrevonult már Lévy br., a biztosításnak atyja és lelkes apostola, — ideális üzleti politikát tehát hiába várunk.

Igy vajjon szabad-e az államnak tétel-

nül nézni, hogy a biztosításban rejlő védelmi eszköz pusztító fegyverré váljék? Szabad-e tovább tűrni ezt az üzérkedést, mely a nemzeti vagyoni rovására történik?! Nem! Az államnak természetes feladata és kötelessége, örködni arra, hogy a nemzeti vagyoni meg ne károsíttassék, s eszközöket, módokat találjon arra, hogy ezek a veszélyeztetett érdekek megvédelmeztesse.

A sikerre vezető mód nem lehet egyéb, mint a biztosítás ezen ágainak államosítása. Jó lesz erre a modus vivendire még idejében gondolni.

Gazdasági kirándulás Algyógyra.

A földmívelésügyi miniszter az algyógyi földmives iskola gazdaságának díjmentes megsejmlését engedélyezte.

Ezen kirándulásban csakis azon kisgazdák vehetnek részt, a kik a gazdasági egyesület által a tél folyamán rendezett gazdasági előadások egyikét végig hallgatták.

A kik az egyesületünk által a múlt évben rendezett kirándulások valamelyikében már részt vettek, azok az ideiben nem vehetnek részt.

A kirándulók vasuti utazási költségét a III-ik kociosztályban az egyesület fizeti, Algyógyon 1 napon át az élelmezéssel pedig az iskola igazgatósága szolgál.

Romoz vasuti állomástól (feltételes megállóhely) a 6 kilométernyire fekvő gazdaságig, az igazgatóság előzékenysége folytán, a földmives iskola fogatjai fogják a kirándulókat díjmentesen szállítani. Az utazási tervezet a következő:

Algyógyra utazás.

Együtttes indulás a deési vasuti állomásról 1899. évi június hó 28-án (szerdai napon) d. u.

A „Szolnok-Doboka” tárczája.

Nyaralni készülők figyelmébe.

Bimbó-fakasztó májusnak vége s a gabona-érlelő június átvevén birodalmát, egyszerre benne leszünk a nyárban, melynek előhírnökei gyanánt egymásután érkeznek a különböző fürdő- s nyaralóhelyek megnyitására szóló jelentések. És megkezdődnek a tervezgetések, családi tanácsok, melyek tárgya e fogas kérdés megoldása: hová menjünk az idén? Legkapósabb olvasmány a vasútak nyári menetrendje, mert a ki csak teheti, készül el — ki a szabad természet ölelő karjai közé: a beteg, hogy egészségét visszanyerje; az üdülő, hogy megerősödjék; az egészséges, hogy új erőt gyűjtsön az új munkához.

És a tervezgetés, tanácskozás vége rendesen az szokott lenni, hogy a legtöbben a világ bármely tája felől induljanak, valamelyik külföldi fürdőhelyen állapodnak meg, mert sajnós, — „szokása már ez magyar embernek”. Vádolni senkit sem akarunk, csupán tényt konstatálunk s ha kérdezzük, ki a hibás: közönségünk-e vagy fürdőtulajdonosaink? a feltett kérdésre hirtelen magunk sem tudunk feleletet adni. Azt hisszük, mind a kettő. A közönség, mert nem képes magát attól a megrögzött rossz szokáson alapuló előítélet alól emancipálni, mely szerint a külföldit, ha rosszabb is, mindenben állhatatosan a hazai elé helyezi. A magyar fürdők tulajdonosai, mert kevés kivé-

tellel nem akarnak hódolni a korszellem követelményeinek, a busás haszonnal biztató beruházásoktól fázva huzódnak, ölbe tett kézzel lesik a jó szerencsét s nem akarják megtanulni, hogy ma már elmúltak azok az idők, mikor a jó bornak nem kellett czégér. Holott a külföldi fürdőtulajdonosok két kézre fogják a reklámdob verőit, sippal, réztányérral hirdetik fürdők előnyeit, tyukkal, kalácsal édesgetik a vendéget s a következményt megtanulhatjuk abból a fürdőstatisztikán alapuló szomorú tapasztalatból, hogy második, harmadrangú külföldi fürdőhelyeken évről-évre több a magyar vendég, mint az elsőrangú hazai fürdők bármelyikében.

Pedig ha önmagunkat ámitani nem akarjuk, be kell vallanunk, hogy a valóban jót méregdrágán megfizetjük a külföldön s népesebb, látogatottabb helyeken a szerényebb vendég csak egyszerű szobaszám, Zimmernummer. A ki hercegi módon bővebben költekezik vagy éppen két kézzel szórja a bankót, az előtt — szó sincs róla — két-rét hajlik a személyzet, mindenképen kitüntetik, de aztán ennek fejében szemérmetlenül ki is zsákmányolják. És ez is, amaz is megszaroltan, de egy csalódással gazdagabban tér haza és nagyot fohászkodva teszi meg az önvallomást, hogy bizony kár volt a — sokszor csak képzelt — jót messze idegenben keresni, holott az igazit itthon a közelben is megtalálhatták volna.

Mert hisz nem chauvinizmus mondatja velünk, de tagadhatatlan való tény az, hogy alig létezik Európában második állam, mely a fürdő- és nya-

ralóhelyek oly dús, gazdag választékával dicsekedhetnek, mint a négy folyam és hármas halom hazája. A déli és keleti Kárpátok, Erdély bércei, a Magas-Tátra balzsamos levegője, Felsőmagyarország a fürdőhelyek végtelen gyöngysorával, megannyi áldás betegnek, egészségesnek egyaránt. Maradjunk első sorban vármegyénkben. Itt van a sztojkai fürdő. Vize kitűnő, orvosi tekintélyek állítják, hogy némely betegségekre nézve Karlsbadnál is jobb. Füred, Búdospataka, Kérő pompás kénfürdőkkel. A szomszédban Dombhát. A székelyföldön egymást érik a gyógyfürdők: Borszék, Előpataka, Kovászna, Tusnád, Málnás stb. mind híres fürdő- és üdülőhelyek. Nincs az erdélyi részeken egy vármegye, melynek valami speciális ásvány- vagy sósvize ne volna. Sok fürdő igazi eleganciával van berendezve, úgy hogy idegen államok vagyons emberei keresik fel. Miért mennénk tehát külföldre? És a kies Dunán-tul az ő Balaton-tárával. Igen, a Balaton, Közép-Európa legnagyobb tava, a tengeréhez hasonló tulajdonságaival. Édesvízi magyar tenger, hány költő dalos ajka énekelte meg, hány ihletett festő varázsolta vászonra bűvös-bájos vidéket? Tihanyi félsziget, Badacsony, Csobáncz, Tátika, Szigliget, megannyi zengzetes költemény. És a partmentén köröskörül a sok régibb s újabb fürdőtelep, melyek nem irigykedve rontanak egymásnak, hanem nemes versengésben iparkodnak közönségünk megelégedését kiérdemelni. Itt a jó, öreg Balaton-Füred az ő konzervatív megállapodottságával s évről-évre, mint a fecske, visszatérő törzsközönségével.

3 óra 50 perczkor. Kolozsvárra érkezés este 5 óra 40 p. Kolozsvárról indulás 8 óra 48 perczkor. Tövisre érkezés este 11 óra 48 p. Tövisről indul reggel 3 óra 43 p. Romoz (Algyógy fürdő) állomásra érkezik reggel 5 óra 9 perczkor.

Visszatérés Algyógyról.

Június hó 29-én (ünnepe, Péter és Pál napja) Romozról indul este 9 óra 58 p. Tövisre érkezik éjjel 11 óra 30 p. Tövisről indul éjjel 1 óra 17 p. Kolozsvárra érkezik reggel 4 óra 36 p. Kolozsvárról indul reggel 7 óra 25 p. Deésre érkezik 30-án d. e. 9 óra 14 perczkor.

Ezen kirándulásban legfeljebb 50-en vehetnek részt.

Indulás előtt pár nappal mindazon jelentkezők között, ki részt vehet a kirándulásban, egy levelező-lapot fog kapni, melyben világosan közölve lesz, hogy indulás céljából mikor jelentkeznek a deési vasúti állomáson, hol jelentkezni tartozik a gazdasági egyesület titkáranál, ki a jelentkezőket jelvényekkel fogja ellátni és részükre megváltja az utazási jegyet.

A vasúton való utazás közben a kirándulók maguk gondoskodnak az ételmezésükről.

A szent-egyházi ev. ref. egyházközség segélyért esdő szövege a jóltevő közönséghez.

Mint oázis a pusztában, úgy áll Szolnok-Dobokamegyében fekvő szent-egyházi kicsiny kálvini magyar ref. egyházunk a nemzetiségek és felekezetek közé beékelten: s míg az itteni gr. katolikusoknak virágzó egyházuk, szép templomuk van, addig mi magyar kálvinisták egy szerény nádfedelű hajlék egyik szobájában tartjuk Isteni tiszteletünket.

Nemzeti érdekek s ev. ref. egyházunk gazdasági feladatai fűződnek azért a mi kicsiny gyülekezetünk nemes céljához, hogy egy kis templomot építhessen. Ennek tudatában bizalommal fordulunk mindazokhoz, kiket lelkünkhez vallási vagy nemzeti kötelek fűznek, kérjük: jöjjenek segítségünkre és nemes szívök áldozatkészségével adjanak egy-egy követ a Krisztusnak ezen építendő szerény hajlékához; öntsenek korsóikból nekünk olajat, hogy a mi lámpáink is loboghassanak.

A vallásos buzgóság, a hazafias áldozatkészség lehetővé teheti, hogy a magyar nemzeti eszméknek és céloknak szolgálatában álló egyházunk az Ur dicsőségére megerősödjék s kicsiny templomunkban rebegő imáink szárnyain lélekben egyesülhessünk mindazokkal, kiknek imaházai már szilárd köveken vannak felépülve. Bizalommal, reménységgel fordulunk a nemes szívű közönséghez s kérjük adakozzanak a szent-egyházi ev. református templom építéséhez. Az adományok Boross István főgondnokhoz küldendő Szent-Egyedre, u. p. Czege, Szolnok-Dobokamegye.

A tulsó parton, Füreddei szemben, Siófok, ez a modern fürdő, hol az emberi akarat, szorgalom és tudás rövid pár év alatt kincses paradicsomot teremtetett a röviddel előbb még homoksivatag helyén, úgy hogy ma már nem hivatkozás a „Magyar Ostende” elnevezés.

De sem fürdőismertetést, sem reklámozást irni nem akarunk, csupán figyelmeztetni volt szándékunk most a saison beállta előtt a nyaralni készülőket, hogy ne keressék külföldön, mikor itthon is megtalálják a jót és szépet. Hisz jól mondja Petőfi:

„Ha a föld Isten kalapja,
Hazánk a bokréta rajta”

A bölcs.

Pajkos nők egy öreg bölcsöt
Maguk közé fogtak;
Túl akartak járni eszén,
Cselhez folyamodtak.

Megfejtethlen, nagy problémát
Vetettek fel neki:
Mondjon oly szert, a mi őket
Mindig széppé teszi.

S az öreg bölcs alaposan
Lefőzte a nőket, —
Erény, hűség, ez örökké
Széppé teszi őket.

Reim Lajos.

Az adományokról hírlapilag fogunk elszámolni.

A szent-egyházi ref. egyház előjárósága nevében és megbízásából:

Szent-Egyed, 1897 szeptember hó.

Baló Bálint
református körlelkész.

Boross István
főgondnok.

133.—1898. sz.

A szent-egyházi ev. ref. egyházközség jelen esdő szövegát — ismerve nevezett egyház szorongatott helyzetét és szűkös anyagi viszonyait — melegen ajánlom minden kegyes lélek adakozó jóindulatába.

Kolozsvár, 1898 február 22-én.

Szász Domokos, s. k.
püspök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erdészeti kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter Porubszky Gyula deési főerdészt a nagyváradi kir. erdőhivatalhoz erdőmesterré s helyébe Dapsy Frigyes főerdészt szintén erdőmesterré, Cseh Pál nagy-ilondai erdészt a brassói és Bodor Zoltán erdészt a bethleni erdőgondnoksághoz főerdészszé nevezte ki. A deési erdőgondnokság ideiglenes vezetője Payer Arthur gyakornok, a nagy-ilondai Marossányi Béla erdészjelölt.

— **Államsegély.** Vallás- és közoktatásügyi miniszter a kis körtvélyesi gör. kel. tanító fizetését 300 forintra kiegészítette.

— **Adakozás.** A szent-egyházi ev. ref. templom felépítésére a deési Kereskedelmi bank öt forintot adományozott, mely kegyes adományáért fogadja az egyházközség leghálásabb köszönetét. Boros István, egyházközségi főgondnok.

— **A deési Casino közgyűlését** június 10-én tartotta meg id. Br. Bornemissza Károly főispán ur ő méltósága elnöklété alatt. A tárgysorozat felolvasása után Kádár József főjegyző olvasta fel évi jelentését, melyből a következőket közöljük. A Casino a múlt évben 5 választmányi gyűlést tartott. Felmondta a ref. egyháznak eddigi bérletét s 1899 május 1-én átköltözködött a mai díszes helyiségbe. A múlt év november hó 1-ső napjától kezdve, tekintettel az évi költségek emelkedésére, a játéknemekre való tekintet nélkül, a kártyák díját felemelte. Gondoskodott az új helyiségbe való átköltözködtetés szempontjából új butorok beszerzése s részben a régiék kijavítása iránt. Nevezetesen beszerzett ujonnan 9 töltött karos-széket, 3 szalonasztalt, ablak- és ajtódiszítésre való függőnyt, 2 fali tükröt, 4 kártya-asztalt, fogasokat, oszlopokat s egy hosszú olvasó-asztalt. A két tekeasztal helyett egy forgathatót cserélt be ráfizetés mellett s ezt felszerelte új golyókkal és pálcákkal.

A kolozsvári Ferencz-József tudományos egyetem rektora köszönő iratot intézett hazánk ezer éves fennállásának emlékére a Casino által tett 2000 koronás alapítványáért. Évközben felvett tagjai sorába 12 tagot. Az indítványkönyvbe bejegyzett kívánságokat, a mennyiben tehette, az indítványozók óhajta szerint intézte el. Megrendelt a Casino számára 32 lapot s folyóiratot. Azon tagokat, kiknek kötelezettségük lejárt, ismételt felhívta a beiratkozásra s a hátralékos tagok tagsági díjának felhajtásáról gondoskodott. Van az egyesületnek ma 5 alapító, 150 rendes, 16 vidéki, összesen 171 tagja.

Az év folyamán tagjaink sorából elhunytak: If. Bodor Bertalan, Gr. Bethlen András volt földmívelésügyi miniszter, Nagy Kálmán, Muntyán Ágoston, Boér János és választmányi tag Mihály Ferencz, a ki egyike volt legrégebbi tagjainak. Helyébe a közgyűlés 31 szavazattal 4 ellen Simó Bélát választotta meg. Tárgyalta a közgyűlés a számadásokat, költségvetéseket, felmentvényt adott, kölcsön felvételét határozta el s a pénztárnoknak köszönetet szavazott. Nemkülönböztetve köszönetet mondott Kúhbach Ferencz bankigazgató indítványa folytán Placintár Ödön igazgatónak, ki igazgatói tisztét lelkiismeretes pontossággal közmegelegedésre töltötte be. A közgyűlést elnöklő főispán egy visszapillantással zárta be. Megemlékezett azokra a nehéz idők, melyek közt a Casino létesült, a zavarokra, melyek sokszor békés fejlődését gátolták s jobb időket, szép sikert kívánt annak ez új helyiségben. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **A deési polgári fuvózenekar** folyó év július hó 2-án séta-hangversenyyel egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez.

— **A deési polgári olvasókör** saját egyleti pénztára javára ma délután a Bánffy-sétátéren zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 60 kr. Jegyek előre válthatók t. Gőczi Károly úr üzletében, a mulatság kezdetével a sétater déli és keleti bejáratainál. Kezdeté délután 6 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a jövő vasárnap fog megtartatni.

— **Alapítvány.** Deés város közönsége a vakokat gyámoltató országos egyesületnek egyszer s mindenkorra fizetendő 25 frttal alapító tagja lett.

— **Állattenyésztés.** Hogy mennyire szívén hordozza a kormány érdekeinket, kitűnik abból is, hogy állattenyésztésünk helyes fejlesztése érdekében állattenyésztési felügyelőséget állít fel legközelebb városunkban, melynek hatásköre kiterjed az egész megyére és hivatala lesz ellenőrizni és oktatni a közönséget az állatok helyes tenyésztési módjára.

— **Vásári jelentés.** Heti vásárunk a múlt kedden közepes lefolyású volt. Állatfelhajtás gyér, a kereslet lanya. Gabona árak: buza 10—12 frt, tengeri 5.0—5.50 kron kelt. Baromfi-piaczón a kereslet és kínálat élénk, az árak magasak. Zöldségpiaczón a kínálat nagy, a kereslet gyenge, az árak alacsonyok.

— **Tanfolyam.** A budapesti egyetem orvosi karának egyes tanárai és magán tanárai folyó évi szeptember hó 6—19-ig tanfolyamot rendeznek. Ez a tanfolyam már a hatodik és fontos közegészségügyi, közigazgatási és törvényszéki orvostani tárgyakat adnak elő. Ajánlatos volna, hogy minél több orvos venne részt a tanfolyamon, melynek díja 30 frt.

— **A nagy-ilondai polgári olvasókör** 1899. évi július hó 2-án a bődöspataki fürdő-vendéglő nagytermében saját pénztára javára zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 80 kr., család-jegy 3 személyig 1 frt 60 kr., azon felül 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 4 órakor. Jegyek előre válthatók Ábrahám Ferencz egyleti pénztárosnál. Kocsikról a kiszállításra a rendezőség gondoskodik.

— **Évzáró vizsga.** Az iparos-kereskedő tanoncziskolának, munkakiállításal egybekötve, vizsgája ma, vasárnap reggel 7 órától 12-ig és 2-től 6-ig lesz munkabeli jutalmazással, melyre minden érdeklődőt tisztelettel meghív az igazgatóság.

— **Iparügy.** Az iparfelügyelői kerületekben levő gyárakról és ipartelepekről vezetett nyilvántartás pontos és hiteles vezetésére hivatott közlegk ezután tartoznak minden olyan új ipartelepnek mely az 1893. évi XXVIII. t.-cz. rendelkezése alá esik és az ezen telepek állandékában avagy cégében beállott változást az illetékes kerületi kir. iparfelügyelőnek haladéktalanul tudomására hozni.

— **Az alsó-ilosvai állami elemi népiskolában** a folyó tanévi vizsgálat e hó 4-én tartatott meg. A megelőző években 60 rendes és 30 ismétlő tanulója volt; ma már, mivel a felekezeti gör. kath. tanulók is mind oda mennek, 92 rendes és 31 ismétlő tanulója volt, a kik közül csupán 29 volt magyar, a többi pedig román ajku. Igazán örömmel győződünk meg, írják nekünk, hogy a nagyszámú románság a községből, valamint a közel fekvő községekből, mily örömmel küldik gyermekeiket az iskolába, mi végből igen kíváncsiak volna, hogy e nevezetes ponton a másik tanítói állomás is a közel jövőben szerveztessék, mert így a tanító minden igyekezete daczára is, e tul népes iskolában nem végezhet egész dolgot, pedig a mint láttuk, itt két tanerőnek is lesz elég dolga.

— **Tanulmányút.** Dr. Cichorius Konrád lipcsei egyetemi rendkívüli tanár bérceze hazánkba tanulmányútra érkezett. A régészet körébe vágó tárgyakról rajzokat és fényképeket, a följutatókról pedig másolatokat fog felvenni.

— **Új orvos.** Dr. Wasserstrom Adolf kórházi orvos lakása a kórházban van s magán betegeknek naponként d. u. 2—4 óráig rendel.

— **A nagy-ilondai róm. kath. és ev. ref. egyházak** építési alapja javára f. év július 8-án a bődöspataki fürdőn nyári táncmulatság lesz. Mint értesülünk, a mulatság sikere érdekében a rendezőség széles körű mozgalmat indított meg. A meghívók a jövő hét folyamán fognak szétküldetni.

— **Iskolai vizsgák.** A helybeli ev. ref. leányiskolának június 19-én és 21-én lesz az évzáró vizsgája az ev. ref. templomban. A növendékek száma 128. A tanév végével 43 frt jutalmat fognak kiosztani.

— **A deési m. kir. állami gymnasiumban,** melynek III-ik osztálya nyílik meg az 1899—1900. tanévvel, már június 30-án megkezdődnek a következő tanévre való beiratások s folynak július 5-ig, valamint szeptember első három napján. Tekintettel arra, hogy párhuzamosítás nélkül az I-ső osztályba csak korlátozott számú tanuló vehető föl, *fölvívjuk első sorban a helybeli szülőket, hogy lehetőleg július hó 5-ig irassák be gyermekeiket,* mert a késedelem miatt könnyen megtörténhetik, hogy egyesek többé már nem lesznek fölvehetők. Az I. osztályba csak oly tanuló vehető föl, a ki 9-ik évét betöltötte s az elemi népiskola IV-ik osztályának sikeres elvégzéséről bizonyítványt mutat be. E bizonyítvány híján a IV. elemi osztálynak megfelelő felvételi vizsgálatot tesz s ezért 10 frtot fizet. Felsőbb osztályba oly tanulók vehetők föl, a kik bizonyítvánnyal igazolják, hogy az előző osztályt nyilvános, hasonló jellegű intézetben legalább is elégséges eredménnyel végezték. Más jellegű intézetből jövő tanulók fölvételi vizsgálatra kötelesek. Fölvételkor minden tanuló bemutatja az előző tanévről szóló iskolai, továbbá születési bizonyítványát (keresztlevelét) és a himlő ellen való újraoltást igazoló bizonyítványát. E bizonyítványok nélkül föl vételnek nincs helye. Fölvételre minden tanuló személyesen, atyja, anyja vagy gyámja, esetleg ezeknek megbízottja kíséretében jelentkezik. Írásbeli jelentkezés nincs megengedve. A fölvételi díj évenként 3 forint, ezen kívül az évvégi értesítőre, az ifjúsági könyvtárra és az énekekre minden tanuló 50-50 krt fizet. Az évi tandíj 24 frt. Az igazgatóság.

— **A deési zenekedvelők egyesülete** e hó 23-án délután 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés 1898. évről. 2. A zárszámadás felülvizsgálása. 3. Az 1899. évi költségvetési előirányzat. 4. Jegyzőkönyv hitelesítése. 5. Önálló indítványok.

— **A Szamosmenti Kerékpár Club** 1899. évi június hó 25-én délután fél 4 órakor Deésen egyleti (házi) országúti versenyt rendez, melyre a Club tagjait és a kerékpár-sport kedvelőit tisztelettel meghívja a rendezőség. Kedvezőtlen idő esetén a verseny a következő vasárnap fog megtartatni. Verseny után összejövetel a Club hivatalos helyiségében, az Angol szállóban.

— **Táncztanítás.** Major tánczmester a tegnapi próbabállal a tanfolyamot befejezte. A következő héten vagyis a nagy iskolai szünet kezdetével új tanfolyamot nyit.

— **A némai állami iskola** záró vizsgája f. hó 4-én tartatott meg. Beiratkozott tankötelesek száma volt 50 és pedig: 26 ev. ref., 22 gör. kath., 1 róm. kath. és 1 izraelita; ezekből évközben kimaradt — elköltözött — 6, meghalt 1, vizsgára előállott 43 tanuló, kik megvizsgáltattak a törvényben kiírt összes tantárgyak tananyagából s a vizsga eredménye a gondnokság és szülők várakozását felülmulat. Bebizonyult, hogy Szilassy Miksa tanító nehéz, de nemes feladatának minden tekintetben eleget tett. Elismerés illeti Szilassy Miksánét, a női kézimunkával megbízott tanítónőt is, ki a leányövendékekkel — a közszemlére kitett munkák tanúsítása szerint — oly eredményt tudott fölmutatni, mely díszére válhatik bármely tanítónőnek. Vizsga végeztével mindenik tanuló, haladásához képest jutalomdíjban részesült, mely célra a következők voltak szívesek adakozni: Gajzágó Boldizsár 10 frtot. Bitai Gyula 3 frtot. Babos Gábor, Babos Imre, Papp Gyuri 1-1 frtot. Duha Antal, Goldstein Izsák 50-50 krt. Nagy Imre és özv. Csiky Györgyné 30-30 krt s egy tánczvigalom tiszta jövedelméből 5 forint 20 krt. Fogadják a nemes szívű adakozók e helyen is hálás köszönetünket Néma, 1899 június hó 12 én. Bitai Gyula, gondn. elnök h.

Hazai rövid hírek.

— **Országgyűlés.** Nehány napi szünet után a mult héten ült össze megint a képviselőház, midőn is *Szell Kálmán* miniszterelnök számolt be a compromissumról, melyre az osztrák kormánnyal lépett Magyarországnak Ausztriához való gazdasági viszonya rendezése felett. A pártkülönbösg nélkül nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadott nyilatkozat kíséretében benyújtotta a minisz-

terelnök az ország vám és kereskedelmi viszonyainak és ezekkel összefüggő némely kérdésnek rendezéséről szóló törvényjavaslatot, mely szerint a jelenlegi állapotok az önálló rendelkezési jog alapján 1907. évi december hó 31-éig hatályban maradnak. A törvényjavaslatot a Ház a pénzügyi és közgazdasági bizottságnak adta ki előleges tárgyalás végett s a többi a kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatokkal együtt már e héten tárgyalni fogja a képviselőház. — **Az új bűnvádi eljárás** 1900. évi január hó 1-én fog életbe lépni. — **A gödöllői honvéd emlék leleplezése.** A mult vasárnap leplezték le Gödöllőn az 1849 április 6 án vívott *isaszegi* csatában elesett honvédek nyugvó porai felett emelt emlékszobrot. — **A választások tisztasága.** Ő Felsége az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi XV. törvénycikket szentesítvén, az a hivatalos lapban már közzé is tétetett. — **Marosvásárhelyi Kossuth-szobor.** Folyó hó 12-én leplezték le nagy ünnepélyességgel Marosvásárhelyt *Kossuth Lajos* nagy hazánkfia szobrát.

A hétről.

Időjárás. — Mulatságok. — Szerelem.

Az időjárás nem maradt mindig oly mostoha, mint az elmúlt hét elején. Falb tanár legközelebbre nagy meleget jósol. Azért a kinek nincs vékony nyári ruhája, az vegyen magának akár Baráth Belától, akár Lefkovitstól, vagy akár honnan és lássa el magát, mert közelednek a meleg napok.

Hogy honnan tudom? Nem csak Falb urtól, hanem van nekem egy emberem, ki az elmúlt borús napok előtt jóval megjövendölte, hogy rossz időnk lesz.

— Miért, kérdém?

— Azért, mert túl fűtül a czinke.

— Hogy fűtül?

— Túl.

— Hát hogyha szép napok következnek, akkor hogyan fűtül?

— Nyáru.

Bolond beszéd. A czinke voltaképp nem is fűtül, csak csipog s mindössze két hangja van neki, hogy ezen a két hangon lehet-e télen tél, nyáron nyáru fűtül, az még bizonyításra szorul. Mindazonáltal a számítás beütött. Hideg napjaink voltak, megfagyott az ugorka-hajtás, paszuly, tök. Ezekben a nemes gyümölcsökben nagy kár esett. De aztán fordult egy nehányszor a föld tengelye, az idő megváltozott. Napok óta szép időnk van, meleg, érlelő nyári napok.

Az ugorka-szezon nálunk még nem ütött be két okból: először mert nincs ugorka, a mi van is drága, az ugorkareményiséget megölte a fagy; másodsor, mert a szini évad óta egyre-másra keresik fel városunkat a mulatozási vállalatok. Itt járt a mult héten a honvédzenekar, mely két estén játszott a Hungária szálló éttermében. Szép játszottak nagy közönség előtt. Lelkesítő zenéjüket hatalmasan megtapsolta a közönség.

Itt van a törvényházzal szemben a Martiny testvérek igazgatása alatt egy circus varieté, melyben nagyon ügyes dolgokat produkálnak s az erőművészet birodalmából valóságos csodákat mivelenek. A közönség elég szép számmal látogatta eddig.

Itt van a Hungáriában egy tambura társaság. Énekelve muzsikálnak s muzsikálva énekelnek. Egy párszor sétatocsizást követek el s fel-tűnést keltett a szerb nemzeti ruhájuk. Rendesen telt ház előtt zengedeznek.

Hunwald Sándor megújszolta a sorsot, miután ez utóbbi abban az ironiában részesítette, hogy petroleum-lámpa kereskedő letére, villanyvilágító mesterré avatta fel. Most a törekeny üveg neművel felhagyott s állandó fényforrásról gondoskodik.

A majálisok is nagyon napirenden vannak. Tegnap Deésaknán, ma Deésen, tegnapelőtt Gyékényesen, holnap Deésen, azután Ilondán, Magyar-Láposon, Sztojkan s így tovább.

A mulatságok közepette sok szép szerelmes személylyel szövetkeztem, szívem szent szerzett. Levelet irtam szívem Szalikájának, mely így szól:

Szeretett Szalikámnak Szalecskén!

Szerelmem szomorun szendereg, szüm szerűjén, száraz szegfü szerelmem szendedője.

Szemeim szöke szempilláid szérumát szendedik. Szep-tember szele szilajkodik szénaboglyás szivemen.

Szánandó sziget szobám, szerencsétlen szilvafája Szilárdod. Száz szót szűken szoríthatnál számomra.

Szerdán szelelek Szelnicéire, asámitok szende szives-ségedre, személyvonaton szabad szakaszt szólítok, szórákosra számíthatasz.

Szánalmas szélmalom szellemem szertára, szükséges szived szerelme Szalikám.

Sziszegő szörnnyetegek szüllessenek szönyegeden szívtelen szilárdságod szerint.

Szemfedőszakadásig szerető

Szentesi Szilárdod,
szederfa-szemlész Szalecskén.

Erre aztán választ kaptam, mely furcsa rövidséggel így hangzik:

Pimasz pór! Puszmát pofon pótolja paprikás pófádon, Pá!

Omikron.

Idegen forgalom.*

A „HUNGÁRIA“ szállóba június 10—16-ig érkezett vendégek névsora.

Mogyoróssy J. hivatalnok, Kolozsvár. Lutsek Ferencz vasúti ellenőr, Budapest. Kugler Antal honvéd alezredes, Kolozsvár. Németh J. keresk. utazó, Budapest. Borsay Samu karmester, Kolozsvár. Rosenberg Adolf keresk. utazó, Budapest. Kurorszky Zsigmond kir. főmérnök, Zalahna. Pap Jenő, Nagel J., Stern László, Buchwald Samu keresk. utazók, Budapest. Szánthó Ferencz, Frantich Lajos, Menner Adolf keresk. utazók, Trieszt. Rózsa Géza, elektrotechnikus, Arad. Okolicsányi József jégkárbeeslő, Budapest. Guggenberg Ödön keresk. utazó, Medgyes. Horánszky E. máv. főfelügyelő, Budapest. Deutsch Emil keresk. utazó, Budapest. Engländer Rezső keresk. utazó, Budapest. Éder János keresk. utazó, Bécs. Grünwald M. keresk. utazó, Budapest. Khon Vilmos keresk. utazó, Budapest. Pap Vincze keresk. utazó, Bécs. Weinberger Sámuel keresk. utazó, Bécs. Sluk Sándor bankfőnök, Kolozsvár. Krammer E. keresk. utazó, Bécs.

* Kérjük a vendéglőseket, hogy a szálló-vendégek névsorát lapunkkal közölni sziveskedjenek. Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Veress Dezső.

Hirdetések.

Szolnok-Dobokavármegye főispánjától.

627.—899. főisp. sz.

Hirdetmény.

Az alapszabályokban megírt intézkedésekhez képest a színháztársulat közgyűlését a f. hó 6-án tartott igazgató-választmány határozata alapján folyó évi június hó 24-én d. u. 3 órára egybehívom. Tárgyai: 1. A mult évi zárszámadások megvizsgálása és számadónak a felmentvény kiadása. 2. A folyó évi költségvetés megállapítása. 3. Az igazgató-választmány, miután megbízatása lejárt, újja alakítása. 4. A színháztársulat vagyonának a vármegye tulajdonába való átbocsátása iránti javaslat. 5. Önálló indítványok. Felkérem ennelfogva a színháztársulat mindenik tagját, hogy az ülésen résztveendő a vármegyeház bizottsági termében az irt napon és órában megjelenni sziveskedjék.

Deésen, 1899 június 12-én.

Id. Br. Bornemissza Károly,
főispán, a társulat elnöke.

A Zilahi Gőztéglagyár

részvénytársaság

építési vállalkozók, építetők és a nagy közönség becses figyelmébe ajánlja jótállás mellett, kitünő minőségű, kiváló szilárd

fedél-cserepeit, ormi cserepeit,

lyukas tégláit, különböző méretű

alagcsöveit,

melyekből állandóan raktárt tart:

DEMETER BÉLA CSÁUSZ JÁNOS

kereskedő úrnál Deésen. kereskedő úrnál Szamosújvárt.

5— (80)

Az igazgatóság.

Standard

életbiztosító intézet Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz. a. Vagyona 110 millió forint
Valamennyi intézet közt a legolcsóbb díjtételek mellett köt életbiztosításokat. Bővebb felvilágosítást kapható Deésen, Posta-utca 1. sz. a.

A vevő közönség érdekében!

Ritka kedvező alkalom

jó árukat gyári árakban beszerezni.

Van szerencsénk a helyi és vidéki nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy üzlet-kiköltözködés és helyiség átalakítás következtében

az összes raktáromon lévő árukat u. m.

Női:

Divatszövetek
Fekete és színes selymek
Jó mosó kartonok
Kész fehérneműk
Lenvásznak

Chifon-gyolcsok
Napernyők
Czipők és miederek
Csipkék és szalagok

Férfi:

Posztókelmék
Kész fehérneműk
Legjobb faj czipők
Nyakkendők
Kalapok

Harisnyák
Gállér és mangettek
Esőernyők
Blezikli-ruházat

Szőnyegek, Függönyök, Paplanok, Mátráczok, Agy- és Asztalterítők, Asztalneműk, Utazó-bőröndök stb. stb.

mélyen leszállított szabott árakban

készpénz fizetés mellett kiárusítom, miről bárki személyes meggyőződést szerezhet.

Kész tisztelettel

PAPP JENŐ, DEÉS.

Sz. 5234—899.

I—2(124)

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokavármegye nagy-ilondai járásában a nagybunyi körjegyzői állás nyugdíjazás folytán végleg megürülvén, ezen évi 400 frt fizetéssel, 429 frtra menő átalányokkal és évi 80 frt anyakönyvvezetői tiszteletdíjjal javadalmazott körjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen körjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi XXII. t.-cikk 74. §. s illetve az 1883. évi I. t.-cikk 6. §-a értelmében kellően felszerelt pályázati kérésüket hozzám **f. évi július hó 10-ik napjáig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező ily kéréseket figyelembe nem veendem.

A választási határidőt a pályázati határidő lejárta után fogom kitűzni.

Nagy-Ilondán, 1899 június hó 8-án.

Veres Imre,
főszolgabíró.

Sz. 1003—1899. tlkvi.

1—1(125)

Árverési hirdetményi kivonat.

A szamosujvári kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Fogolyán Tivadar ügyvéd által képviselt Demeter Béla fia szamosujvári bejegyzett kereskedő cég végrehajtónak Szócs Mária férjezett Joikics Györgyné szamosujvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 72 frt 50 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szamosujvári kir. járásbíró területén levő, Szamosujvár város határán fekvő, a szamosujvári 300. sz. tjkvben A. + 1. rend, 143. hrsz. alatt felvett, felerészben végrehajtást szenvedő, másik felerészben kiskoru Szócs János szamosujvári lakos tulajdonát képező egész ingatlanra az árverést 720 frtban ezennel megállapított becs- és kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi július hó 12-ik napján délelőtti 9 órakor** ezen kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 72 frtot készpénzben vagy az 1881. XL. t.-cikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóságtól.
Szamosujvárt, 1899 márczius 30. án.

Balló,
kir. aljásbíró.

Szamosujvári vasút részvénytársaság.

5699/CII. sz.

I—1

Hirdetmény.

Folyó évi június hó 19-én délelőtt 10 órakor összes állomásainkon kézbesíthetlenné vált áruk, raktári fölöslegek és talált tárgyak Deés állomás raktárhelyiségében nyilvános árverésen el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozó t.-cz. közönség ezennel meghívatik.

Deés, 1899 június hó 12-én.

Az igazgatóság.

Szám 2257—1899. tlkvi.

1—1(126)

Póthirdetmény.

A szamosujvári kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Hoprich Nándor széki lakos végrehajtónak Dr. Ramonczai László szamosujvári ügyvéd által képviselt ismeretlen helyen tartozkodó Görög Agusztia férj. Hoprich Albertné volt széki lakos végrehajtást szenvedő elleni 800 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az 1319.—899. tlkvi sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben alperesnek a széki 1138. sz. tjkvben A. + 1. 2. rend 156/1, 2, 156/2 és 157. hr. sz. alatt foglalt ingatlanára a 600 frt kikiáltási árban Szék város nagyközség házánaál **1899. évi július hó 20-ik napjának délelőtti 9 órájára** kitűzött árverés az 1881. LX. törvénycikk 167. §-a alapján csatlakozó Dr. Fogolyán Tivadar ügyvéd által képviselt Tarisnyás testvérek szamosujvári bejegyzett kereskedő cég végrehajtatók érdekében is 24 frt 67 kr. tőkekövetelés és járuléka kielégítése végett is megtartatni fog.

Miről az összes érdekeltek értesítetnek.

A szamosujvári m. kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól 1899. évi június hó 6-án.

Ancean,
kir. aljbiro.

Hirdetmény.

A kápolnok-monostori „Riureána” szövetkezet hitel- és takarékpénztári intézet f. év február hó 28. án tartott közgyűlésében felosztatása elhatároztatott és így felszámolás alatt állván, az ezen szövetkezet hitelezői felhivatnak követeléseik érvényesítésére a 3-szori közzétételtől számított 6 havon belül.

3—3(118)

Az igazgatóság.

Szám 2036—1899 tlkvi.

2—3(121)

Hirdetmény.

Alólirt kir. tlkvi hatóság közlése, hogy Onok községi telekkönyvei tagosítás, erdő és legelő szabályozás következtében az 1869. évi 2579. I. M. számú szabályrendelet értelmében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra a melyekre az 1886. évi 29. 1889. évi 38 és 1891. évi 16-ik törvénycikk a tényleges birtokok tulajdonjogának bejegyzései rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Onok községében **1899. évi július hó 6-án d. e. 9 órakor** veszi kezdetét és következő napjain folytatatni fog.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új tlkvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tlkvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű 3-ik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyamán alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. évi 29. törvénycikk 15. 18 §§-ai és az 1899. évi 38. törvénycikk 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és végül

4. Mindazok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóságtól.

Szamosujvárt, 1899. évi május hó 20-án.

Gajzágó Ferenc,
kir. ítélőtáblai bíró, mint jbiro.

ÚJ ÜZLET.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a Szt. Ferencz-rendiek bérpalotájában lévő, volt **Hunwald Sándor-féle**

üveg-, porcellán- és diszmű-üzletet

megvettem s azt e hó 12-től kezdve beszerzési áron kiárusítom.

Midőn ezen kedvező alkalomra a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom, maradok

teljes tisztelettel

Klein Ignác.

1—1 (127)